

Sygnatura akt I C 691/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2014 roku

Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSR Agnieszka Czyniewska**

Protokolant: Ewelina Potuszyńska

po rozpoznaniu w dniu 05 czerwca 2014 roku w Ząbkowicach Śląskich

na rozprawie sprawy z powództwa **K. J.**

przeciwko **E. J.**

o zapłatę 6.687,00zł

I. zasądza od pozwanej E. J. na rzecz powoda K. J. kwotę 5.280,64zł (pięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt złotych sześćdziesiąt cztery grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 18.07.2013r. do dnia zapłaty;

II. umarza postępowanie co do kwoty 1.406,36zł;

III. zasądza od pozwanej E. J. na rzecz powoda K. J. kwotę 1.229,03zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

I C 691/13

UZASADNIENIE

Powód K. J. wniósł o zasądzenie od pozwanej E. J. kwoty 6.687 zł z ustawowymi odsetkami.

Powód w uzasadnieniu pozwu podniósł, że od czerwca 2011r nie mieszka wraz z pozwaną w mieszkaniu położonym w. Z. (1) przy ul. (...) którego jest współwłaścicielem wraz z matką. Pozwana zamieszkuje w tym mieszkaniu wraz z dziećmi stron. ; nie pokrywa żadnych kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 6.08.2013r. Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich nakazał pozwanej E. J. aby zapłaciła powodowi kwotę 6.687 zł., z należnymi odsetkami oraz kosztami procesu.

Pozwana E. J. w sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty wniosła o oddalenie powództwa.

Pozwana podniosła, że koszty utrzymania mieszkania powinny być rozłożone na trzy osoby tj., pozwaną i synów powoda a skoro powód nie został pozbawiony władzy rodzicielskiej powinien ponieść koszty utrzymania mieszkania przypadające na synów powoda. tj. kwotę 4.458 zł.; pozostała zaś kwotę 2.229 zł., zobowiązuje się zapłacić.

Pozwana podniosła też , że powód nie przekazywał jej żadnych rachunków za media i usługi.

Pozwana podniosła też, że pomiędzy nią a pozwanym była ustna umowa, mocą której powód zobowiązał się do opłacania bieżących rachunków przez okres pół roku od rozvodu stron. Tj. od września 2013r do lutego 2013r.

Pismem procesowym z dnia 3.09.2013r (k. 80) powód ograniczył żądanie do kwoty 5.280,64 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2012r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Świdnicy o rozwiązaniu małżeństwa powoda K. J. i pozwanej E. J. przez rozwód.

Jednocześnie zasądził też od powoda na rzecz małoletnich P. J. (1) i małoletniego P. J. (2) alimenty w wysokości po 850 zł., miesięcznie.

(dowód: - akta Sądu Okręgowego w Świdnicy I C 141/12 i akta Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu sygn. akt I ACa 737/12).

W czasie trwania związku małżeńskiego powód K. J. i pozwana E. J. wraz z dwojgiem dzieci zamieszkiwali w Z. przy ul. (...).

Mieszkanie to stanowiło własność powoda i jego matki.

W czerwcu 2011r. powód K. J. wyprowadził się z mieszkania stron przy ul. (...) w Z..

W mieszkaniu tym pozostała pozwana E. J. wraz z synami stron.

(dowód: bezsporne).

Od rozwodu stron do dnia 1.03.2013r., powód K. J. pokrywał koszty utrzymania mieszkania przy ul. (...) w Z..

(dowód: - dowody wpłat k. 16- 34;

- zeznania pozwanej E. J. k. 196).

Sąd zważył:

W sprawie bezspornym było, że w czasie trwania związku małżeńskiego powód K. J. i pozwana E. J. wraz z dwojgiem dzieci zamieszkiwali w Z. przy ul. (...).

Mieszkanie to stanowiło własność powoda i jego matki.

W czerwcu 2011r. powód K. J. wyprowadził się z mieszkania stron przy ul. (...) w Z..

W mieszkaniu tym pozostała pozwana E. J. wraz z synami stron.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności uznać należy, że pozwana wraz z dziećmi korzystała z lokalu przy ul. (...) w Z. na zasadach użyczenia.

Zważyć bowiem należy, że użyczenie jest umowa mocą której użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu w użyczenie bezpłatne używanie oddanej mu rzeczy. Umowa użyczenia może być zawarta w dowolnej formie również przez czynności konkludentne, w sposób dorozumiany.

W okolicznościach niniejszej sprawy usprawiedliwiony jest wniosek, że właśnie w sposób dorozumiany strony zawarły umowę użyczenia lokalu przy ul. (...) w Z..

Świadczy o tym ich zachowanie .

Po wyprowadzeniu się powoda z mieszkania w czerwcu 2011r., pozwana nadal korzystała z tego lokalu, zaś powód godził się na to; nie żądał bowiem wydania mu lokalu mieszkalnego ani nie kierował w stosunku do pozwanej zadań z zakresu zapłaty przez nią czynszu za korzystanie z lokalu. Pozwana nie została zobowiązana do uiszczania czynszu związanego z korzystaniem z tego lokalu.

Uznać więc należy, że po wyprowadzeniu się powoda strony akceptowały fakt nieodpłatnego (bez wynagrodzenia czynszowego za korzystanie z lokalu) korzystania przez pozwaną z lokalu co oznacza, że zawarły one w drodze czynności konkludentnych umowę użyczenia na czas nieoznaczony.

Według umowy użyczenia użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu na bezpłatne używanie rzeczy używanej przez czas użyczenia.

Istota bezpłatności umowy użyczenia nie oznacza jednak aby biorący w użyczenie nie ponosił kosztów związanych z normalną eksploatacją rzeczy użyczonej, jeśli koszty te nie stanowią dochodu użyczającego.

Zgodnie z art. 713 k.c. biorący w używanie ponosi zwykle koszty utrzymania rzeczy użyczonej.

Koszty te obejmują min opłaty eksploatacyjne związane z utrzymaniem użyczonego lokalu.

Umowa użyczenia jest- ja już zaznaczono wyżej- umową nieodpłatną jednakże w razie korzystania na jej podstawie z lokalu biorącego obciążają opłaty związane z używaniem pomieszczeń. W szczególności dotyczy to opłat za energię, elektryczną, gaz i wodę oraz wywóz nieczystości stałych i płynnych, które są tzw. opłatami niezależnymi od właściciela w rozumieniu ustawy o ochronie praw lokatorów.

Stosuje się tu poprzez analogię art. 9 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 21 czerwca 2001r., o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71 poz. 733).

Zgodnie z definicją zawartą w tej ustawie wskazane opłaty są opłatami niezależnymi od właściciela.

Zgodnie z art. 9 ust. 5 wynajmujący może pobierać jedynie opłaty niezależne od właściciela a w wypadku innych tytułów prawnych uprawniających do używania lokalu oprócz opłat za używanie lokalu właściciel może pobierać opłaty niezależne od właściciela zastrzeżeniem ust. 6.

Zgodnie z art. 9 ust 6 ustawy o ochronie praw lokatorów opłaty niezależne od właściciela mogą być pobierane przez właściciela tylko w wypadkach gdy korzystający z lokalu nie ma zawartej umowy bezpośrednio z dostawcą mediów lub dostawcą usług.

Oznacza to, że na podstawie umowy użyczenia – co do zasady- koszty eksploatacji nie obciążają żadnej ze stron umowy. Decyzji biorącego do używania pozostawia się czy chce umożliwić sobie używanie przedmiotu użyczenia poprzez pokrywanie tych kosztów. W sytuacji jednak gdy umowy zostały zawarte wcześniej przez właściciela, biorący zobowiązany jest do zwrotu tych kosztów niezależnych od właściciela właścicielowi.

Opłaty niezależne od właściciela mogą być uiszczane bezpośrednio do dostawcy mediów lub usług jeżeli biorący zawarł odpowiednie umowy z dostawcami w przeciwnym wypadku mogą być pobierane przez użyczającego.

Pobieranie więc opłat niezależnych od właściciela zgodnie z art. 8 ustawy o ochronie praw lokatorów nie pozbawia umowy charakteru użyczenia w rozumieniu art. 710 k.c.

Sąd dał wiarę twierdzeniom powoda, że od czasu wyprowadzenia się z lokalu w czerwcu 2011r., do marca 2013r. to on pokrywał koszty związane z utrzymaniem mieszkania.

Okoliczności te potwierdziła bowiem sama pozwana. W sprzecznie on nakazu zapłaty pozwana przyznała, że od czasu rozvodu do dnia 1.03.2013r., to powód pokrywał koszty utrzymania mieszkania przy ul. (...) w Ziębicach ,, opłacając rachunki za gaz, wodę energie elektryczna itp.

Z twierdzeń powoda wynika, że koszty związane z utrzymaniem lokalu przy ul. (...) w Z. w okresie dochodzonym w pozwie wynoszą 6.687 zł.

Z kwoty tej pozwana zakwestionowała tylko kwotę 1406,36 zł tytułem należności za zużyty gaz w roku 2011, podając, że strony wówczas pozostawały w związku małżeńskim oraz, że powód nie przedłożył dowodu zapłaty tej kwoty, oraz podniosła, że kwota 39,90 z data płatności 13.12.2012r., jest ujęta dwukrotnie.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że powód pismem procesowym z dnia 3.09.2013r. ograniczył żądanie powództwa o kwestionowaną przez pozwaną kwotę 1406,36 zł.

Sąd nie uwzględnił zarzutu pozwanej, że pozwany nie udokumentował zapłaty w dniu 9.04.2013r kwoty 39.90 zł.

Powód przedłożył bowiem dowód zapłaty w dniu 9.04.2013r. kwoty 39,90 zł z tytułu należności za Cyfrowy P. (k. 31 akt).

Zaznaczyć też należy, że jak wynika z przedłożonych przez powoda dowodów wpłat z tytułu korzystania przez pozwaną z Cyfrowego P. powód uiszczył koszty w wysokości 319,20 zł w szczególności :

- 13.08.2012r.- 39,90 zł.
- 6.09.2012r.- 39,90 zł.
- 3.10.2012r.- 39,90 zł.
- 25.10.2012r. – 39,90 zł;
- 14.11.2012r.- 39,90 zł.
- 13.12.2012r- 39,90 zł.
- 6.03.2013r.- 39,90 zł.;
- 9.04.2013r- 39,90 zł.

Biorąc to pod uwagę Sąd uznał zarzuty pozwanej w zakresie nie udokumentowania uiszczenia przez powoda kosztów z tytułu opłat za Cyfrowy P. za w tym przedmiocie za nieuzasadnione.

Sąd nie uwzględnił też zarzutów pozwanej, że koszty utrzymania mieszkania winny być rozłożone na trzy osoby tj., pozwaną i synów stron a skoro pozwany nie został pozbawiony władzy rodzicielskiej na synami to powinien ponieść koszty utrzymania mieszkania. przypadające na synów.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że obowiązek alimentacyjny ciąży na obojgu rodzicach, a więc zarówno na powodzie jak i na pozwanej.

Z okoliczności sprawy wynika, że powód wyrokiem sądu został zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletnich synów w wysokości po 850 zł., miesięcznie.

Sąd ustalając wysokość alimentów bierze pod uwagę usprawiedliwione potrzeby dziecka oraz możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego (art. 135 §1 krio).

Ustalając więc zakres obowiązku alimentacyjnego Sąd wziął również pod uwagę potrzeby małoletnich dzieci stron w zakresie przypadających na nie kosztów utrzymania mieszkania.

Skoro więc pozwana pobiera od powoda na rzecz małoletnich synów alimenty niczym nieuzasadnionym jest jej zadanie aby powód poniósł dodatkowo całość kosztów utrzymania mieszkania przypadających na dzieci.

Sąd nie dal również wiary twierdzeniom pozwanej, że strony zawarły umowę na mocy której powód zobowiązał się do pokrywania kosztów utrzymania mieszkania przez pół roku od rozvodu.

Na te okoliczność pozwana nie przedłożyła żadnych dowodów.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że w obecnie proces ma charakter kontradiktoryjny, co oznacza, że ciężar instruowania a więc dostarczania w postępowaniu materiału procesowego spoczywa obecnie na stronach i uczestnikach postępowania. To strony mają dążyć do wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, nie mogą być bierne i liczyć na skorzystanie w dalszym toku postępowania ze środka odwoławczego, w którym mogłyby zarzucić sądowi nie wyjaśnienie rzeczywistej treści stosunków faktycznych i prawnych. Ciężar instruowania spoczywający na stronach w razie nieuzasadnionej bierności strony będzie prowadził do sankcji w postaci przegrania przez nią procesu. (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1997r., IIUKN 406/97 OSNP 1998/21/643, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 7. maja 2008r., (...) 307/07 LEX numer 490351, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2000r. IIICKN 17/00 LEX numer 515413).

Przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi ona korzystne dla siebie skutki, nie jest jej prawem czy obowiązkiem procesowym, ale ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim we własnym interesie. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia przedstawionych twierdzeń o faktach. Sąd nie jest władny tego obowiązku wymuszać ani też poza wyjątkowymi sytuacjami – zastępować stron w jego wypełnianiu (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2009r., (...) 71/09 LEX nr 737288, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007r., IICSK 293/07 LEX numer 487510).

Pozwana została pouczona na rozprawie w dniu 7.10.2013r (k. 87 akt) o obowiązku składania wniosków dowodowych i skutkach niezastosowania się do tego obowiązku; wyznaczono też pozwanej termin 10 dni na złożenie tych wniosków pod rygorem późniejszego ich oddalenia.

Pozwana nie przedłożyła w tym zakresie żadnych dowodów, zatem jej twierdzenia w tym zakresie sąd uznał za gołosłowne.

W ocenie Sądu dowodem takim nie jest wywiad środowiskowy na który pozwana w toku postępowania się powołała.

Z treści tego wywiadu (k. 91) wynika tylko, że powód przyznał że uiszcza koszty związane z utrzymaniem mieszkania które zajmuje pozwana wraz z dziećmi. Nie dowodzi to jednak istnienia pomiędzy stronami umowy dotyczącej zobowiązania się powoda do uiszczania za pozwaną tych kosztów.

Z twierdzeń powoda wynika, że opłaty musiał ponosić, skoro nie robiła tego pozwana. aby nie powstało zadłużenie.

Takie stanowisko powoda wynikał już z akt sprawy rozwodowej (k. 68).

W uzasadnieniu do apelacji powód wyraźnie wskazał, że opłaca rachunki za mieszkanie w którym mieszka pozwana, tylko dlatego , że pozwana ich nie opłaca a brak opłat spowodowałyby naliczanie odsetek i narażał by powoda i jego matkę jako właścicieli lokalu na odpowiedzialność cywilną.

Biorąc to pod uwagę uznać należy, że powyższe twierdzenia pozwanego nie dają podstawy do przyjęcia, że pomiędzy stronami została zawarta umowa, na mocy , której powód zobowiązał się do uiszczania opłat za mieszkanie , w którym zamieszkuje pozwana w okresie pół roku licząc od rozvodu stron.

A skoro tak to po stronie pozwanej zgodnie z powyższymi rozważaniami ciążył obowiązek uiszczania opłat za mieszkanie w którym zamieszkiwała.

W ocenie Sądu brak jest również podstaw do zastosowania art. 5 k.c.

Zgodnie z art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno- gospodarczym przeznaczeniem prawa lub zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Ujęte w art. 5 k.c. klauzule społeczno- gospodarczego przeznaczenia prawa i zasad współzycia społecznego należy traktować jako normy społecznie ogólne, odnoszące się do wszystkich możliwych przypadków , gdy powoływane się prawo podmiotowe nie stanowi jego wykonywania lecz jego nadużywanie, które nie jest społecznie aprobowane i w związku z tym nie korzysta z ochrony prawnej.

Zasadą jest , że domniemywa się jednak, że korzystający z prawa podmiotowego postępuje zgodnie z zasadami współzycia społecznego . Wynika z tego, że ciężar dowodu istnienia okoliczności faktycznych uzasadniający ten zarzut spoczywa na tym kto ten zarzut podnosi. (orzeczenie Sądu Najwyższego dnia 8.07.2008r., VCSK 43/08 LEX nr 515716).

Odmowa udzielenia ochrony prawnej na podstawie art. 5 k.c. z uwagi na jego wyjątkowy charakter musi być uzasadniona istnieniem okoliczności rażących i nieakceptowanych w świetle powszechnie uznawanych w społeczeństwie wartości.

W niniejszej sprawie pozwana nie wykazała aby powód realizując swoje uprawnienie do żądania a by pozwana regulowała opłaty związane z korzystaniem przez nią z mieszkania naruszył zasady współzycia społecznego.

Nie wskazała w szczególności jaka zasada współzycia społecznego miałyby uzasadniać całkiem wyjątkowe zastosowanie art. 5 k.c.

W tym zaś miejscu zaznaczyć należy, że odwoływanie się do zasad współzycia społecznego aby mogło odnieść swój skutek powinno wskazywać jakie zasady współzycia społecznego – w okolicznościach sprawy- zostały naruszone (orzeczenie Sądu najwyższego z dnia 20.12.2006r., (...) 263/06 LEX numer 257664).

Takich okoliczności pozwana w toku postępowania nie wykazała.

Z okoliczności sprawy wynika, że powód zezwolił pozwanej na korzystanie ze swojej własności w zamian za ponoszenie opłat związanych z tym lokalem. Odstąpił zaś od pobierania od pozwanej czynszu.

Jego działania nie można więc uznać za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Pozwana nie wykazała aby na powodzie ciążył względem niej obowiązek alimentacyjny; zaś z okoliczności sprawy wynika, że swój obowiązek wobec dzieci realizuje on płacąc alimenty 850 zł., miesięcznie.

W takiej zaś sytuacji działania powoda polegające na umożliwieniu pozwanej korzystaniu z lokalu w zamian za ponoszenie opłat z nim związanych nie może być traktowane jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Zaznaczyć też należy, że ochrona z tytułu normy art. 5 k.c. nie przysługuje temu, kto sam pozostaje w niezgodzie z zasadami współzycia społecznego.

Jak wynika z okoliczności sprawy pozwana nie uiszczała do 1.03.2014r. żadnych opłat związanych z korzystaniem z mieszkania.

Uznać więc należy że sama pozostawała w niezgodzie z zasadami współzycia społecznego, polegającymi na obowiązku należytego wywiązywania się ze swoich obowiązków.

W takiej sytuacji nie może ona zwalczać prawa powoda do dochodzenia jego prawa podmiotowego.

Z tych też powodów Sąd uznał że brak jest podstaw do zastosowania art. 5. k.c. w niniejszej sprawie.

Z tych też powodów Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

W punkcie II Sąd umorzył postępowanie wobec ograniczenia przez powoda roszczenia o kwotę 1406,36 zł.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. przyjmując za podstawę stopień uwzględnienia roszczeń stron (powód wygrał w 78%).

Biorąc to pod uwagę Sąd orzekł jak w sentencji wyroku